

POLITICAL SCIENCE

DIGITALISATION AS A FACTOR IN THE MODERNISATION OF YOUTH POLICY IN UKRAINE

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Iryna Vermolenko¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-601-0-10>

Розвиток цифрових технологій створює потужну основу для оптимізації молодіжної політики в Україні, роблячи її більш інклюзивною та відкритою. Стрімкий розвиток сучасного суспільства та інформаційних технологій відкривають нові можливості для освіти, здобуття знань та опанування нових навичок. Сьогодні зазнають стрімких змін традиційні канали комунікації, змінюються способи обміну даними та передачі інформації і молодь виступає найбільш активним користувачем цифрових технологій. З точки зору формування та реалізації ефективної молодіжної політики цифровізація відкриває нові можливості для включення молодого покоління до суспільно-політичних процесів як на локальному так і на національному рівнях. Більше того, в умовах повномасштабної війни, саме цифрові інструменти стали засобом мобілізації, комунікації та взаємодії з державними інституціями.

Різноманітні цифрові ресурси виступають тим майданчиком, який дозволяє побудувати більш прозору взаємодію між органами державної влади, місцевим самоврядуванням з одного боку та молоддю з іншого. Так, О. Марко зазначає, що створення належних умов для застосування цифрових технологій дає змогу забезпечити відкритий процес прийняття рішень. Саме цифрові комунікації дають змогу молодому поколінню висловлюватися публічно, брати участь у процесах ухвалення рішень, долучатися до різноманітних ініціатив та координувати свої зусилля. [2, с. 114–116]

Особливу увагу цьому процесу слід приділити в умовах війни. Адже масова внутрішня та зовнішня релокація молоді і молодіжних інституцій створює великі ризики для втрати зв'язку з державою як такою. У таких умовах саме широке використання інформаційних технологій та

¹ Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

цифрових платформ дозволяє молоді, яка є внутрішньо переміщеною в межах країни або проживає за кордоном, брати участь в онлайн-консультаціях, отримувати державну підтримку та залишатися інтегрованими в суспільно-політичне життя незалежно від свого місця перебування. Велика кількість молодіжних організацій, серед яких і молодіжні ради перейшли до онлайн формату роботи, що дозволяє підтримувати єдність молодіжного руху, відчувати причетність до життя свого міста чи громади тих молодих людей, які тимчасово перебувають за їх межами.

Наразі в Україні активно намагаються впроваджувати елементи цифрової участі як для молоді так і для суспільства загалом. Ключовим інструментом електронного урядування наразі є застосунок «Дія», через який є можливість отримувати різноманітні адміністративні послуги від документів до сплати податків. Важливим також є платформа «Дія.Освіта», яка була створена у партнерстві з UNDP і дозволяє молоді отримати навички користування державними послугами, брати участь у різноманітних опитуваннях таким чином формуючи у молодого покоління культуру політичної участі. На цій платформі активно розвиваються онлайн-курси, формуються нові освітні програми, які сприяють цифровій грамотності та підвищенню активності молоді.

Якщо говорити про локальний рівень, до прикладу, на рівні територіальних громад, то застосування електронних сервісів дає змогу молоді долучатися до процесу прийняття рішень, участі у консультаціях чи різноманітних заходах. Одним з таких застосунків є платформа «Е-дем». Такий підхід дозволяє встановити прямий діалог між молодим поколінням та місцевою владою, посилює прозорість процесів управління, формує механізми зворотного зв'язку між владою та суспільством.

Попри очевидний позитивний вплив цифрових інструментів участі, існують певні виклики та недоліки. Одним з них виступає цифрова нерівність між жителями міст та сільської місцевості. На сьогоднішній час, велика частина сіл залишається без належного інтернет-покриття, що значно ускладнює доступ до цифрових інструментів участі. Так, А. Жорницька у своїх дослідження зазначає, що цифровізація значно впливає на розвиток громадянського суспільства в Україні, приділяючи особливо увагу регіональним диспропорціям, зокрема між містом та селом. Вона стверджує, що цифровий розрив створює нерівність у представництві, де голос сільської молоді слабше представлений, оскільки їм складніше долучитися до електронних інструментів участі. Відповідно, подолання такого розриву можливе лише через розбудову інтернет-інфраструктури у сільських територіях, створенням місцевої

молодіжної інфраструктури з доступом до цифрових технологій, адже саме через них можна впроваджувати широкі освітні програми з цифрової грамотності. [1, с. 116]

Ще одним недоліком можна вважати недостатню обізнаність молоді про можливості електронної демократії. Відповідно до даних соціологічного опитування, проведеного на замовлення міністерства цифрової трансформації у 2024 році, 55% респондентів систематично використовують онлайн-платформи, які дозволяють долучитися до процесів ухвалення рішень, 44% зазначили, що не мають необхідних навичок, а ще 26% висловили свою недовіру до користування цифровими платформами. [3, с. 8–9] Загалом же, наразі відсутні спеціальні дослідження, які б детально аналізували рівень обізнаності саме серед молоді про можливості цифрової участі, що підкреслює актуальність подальших досліджень у цьому напрямі.

Окрім вже зазначеного, важливими напрямками розвитку у сфері цифровізації як важливого чинника оптимізації молодіжної політики є інтеграція новітніх цифрових інструментів включно з мобільними додатками, чат-ботами та соціальними платформами, які дозволять зміцнити партнерство між державними структурами та молодим поколінням. Це має супроводжуватися впровадженням широкої освітньої пропаганди, що дозволить не лише користуватися електронними сервісами демократії, але й усвідомлювати власну роль у формуванні молодіжної політики. Адже, використання цифрових технологій дозволить значно зменшити соціальні і просторові нерівності та дасть змогу охопити ширше коло учасників.

Таким чином, цифровізація виступає не лише технічним інструментом, вона дозволяє поєднати демократичні цінності та інноваційні форми розвитку участі молоді, що у свою чергу сприяє підвищенню ефективності молодіжної політики в умовах сучасних викликів. Модернізація молодіжної політики шляхом вдосконалення цифрових інструментів участі відповідає стратегічному курсу України до євроінтеграції, адже у багатьох європейських країнах онлайн-участь молоді є важливим показником демократичного розвитку. Цей чинник є важливим у контексті зміцнення довіри до державних інституцій та наближення України до європейської політичної спільноти.

Список використаних джерел:

1. Жорницька І. Цифрові інструменти участі молоді у формуванні державної політики. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2022. №3 (58). С. 112–118.
2. Марко О. Цифровізація як інструмент розвитку молодіжної політики в Україні. *Вісник політичних наук*. 2023. №2. С. 45–53.
3. Програма розвитку ООН в Україні. Аналітичний звіт: думки і погляди населення України щодо державних електронних послуг у 2024 році. Київ: ПРООН, 2024. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/analitichnyy-zvit-dumky-i-pohlyady-naselennya-ukrayiny-shchodo-derzhavnykh-elektronnykh-posluh-u-2024-rotsi> (дата звернення: 09.09.2025).
4. Yevtushenko, O. (2024). Digitalization: a tool for modernization of public administration in Ukraine. *Public Administration and Regional Development*, (26), p. 1158–1176.